

Sínia de cal Tinet

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Cal Tinet. Clot del Tufau. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament Davant la casa Tinet, al Clot del Tufau.

Coordenades:

Latitud: 41.66337
Longitud: 1.82234
UTM Est (X): 401956
UTM Nord (Y): 4613072

Classificació

Número de fitxa 08262-96
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Està a l'aire lliure
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001A00009
Fitxes associades:
[Can Tinet](#)
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dg., 15/08/2004 - 02:00

Descripció

L'estructura d'aquesta sinya es troba a l'aire lliure, és a dir, no està dins d'una construcció que la protegeixi. Està formada pel pou, amb estructura externa de base quadrangular sobre la que es recolza una biga de ferro horitzontal que reposa sobre un pilar de pedra a l'altre extrem; al centre de la biga hi ha l'eix central també de ferro, recolzat sobre una base cònica de pedra. A aquest eix es lligava l'animal i transmetia la força a un volant dentat situat a la part superior de l'eix que a la seva vegada la transmetia a un altre volant a sobre del pou que bombava l'aigua. Manca la roda dentada al costat de l'eix. L'aigua extreta regava l'hort a través d'una xarxa de canals excavats directament al terra. La sinya es troba entre la casa i la riera de Castellet. Actualment l'aigua es puja amb una bomba elèctrica i la sinya no s'utilitza tot i que conserva tota l'estructura excepte el paviment on voltava l'animal. L'estructura és igual que la de la resta de sínies que hem vist a la zona, però amb el volant de l'eix a la part superior de la biga. Quasi totes les cases de pagès de Sant Vicenç de Castellet tenen una sinya per extreure aigua d'un pou o directament de la riera amb la finalitat de regar els horts. La riuada de l'any 2000 va malmetre tot l'espai que ocupa l'hort i va arrencar part del terra de la sinya que ara queda tallat com un marge sobre la riera.

Història

La sinya és un complex hidràulic format pel pou, l'estructura de la sinya, la bassa, a vegades un safareig, i sistemes de canalització de rec. El pou, generalment rectangular, disposava d'una maquinària per pujar l'aigua a la superfície. Aquesta maquinària està composta bàsicament per dues rodes, una horitzontal moguda per un animal, i una altra vertical. La roda vertical pujava l'aigua del pou amb els catúfols que la buidaven a la bassa del costat on s'acumulava pel seu ús. Els catúfols, generalment de fang o de fusta, tenien un petit forat al fons per tal de buidar-se quan la sinya s'aturava. La força motriu era la de les mules o d'altres animals de tir, que voltaven lligats a un eix vertical i feien girar la roda horitzontal situada sobre l'eix i que transmetia l'energia a la roda que pujava l'aigua a través d'un sistema d'engranatges de ferro. L'objectiu era pujar l'aigua i acumular-la en una bassa per la seva utilització en el regadiu dels horts per gravetat de la caiguda d'aquesta. L'animal girava en una plataforma circular en la que hi havia l'eix al centre. Hi podien haver de dos tipus, la que es situava sobre el pou i al voltant es construïa una plataforma empedrada que servia per que caminés el ruc; i la que tenia aquesta plataforma i la sinya desplaçada a un costat del pou amb la transmissió a través d'un eix horitzontal que comunica les dues rodes. Les sínies estaven generalment a prop de les rieres o sobre aigües subterrànies poc profundes i la seva finalitat era regar una petita extensió de terra destinada primordialment a cobrir les necessites bàsiques del mas. L'aigua s'extreia del pou mitjançant un sistema d'engranatges i cordes que primer eren de fusta i que gradualment varen ser substituïts pel ferro i que utilitzaven la tracció animal per funcionar. Tot i que l'origen del sistema s'atribueix als àrabs, les sínies de la zona són construccions del segle XVIII o XIX. Les sínies eren construccions molt corrents en aquests entorns i facilitaven la recollida d'aigua i el rec per les terres, essent l'únic mitjà de fer conreables algunes terres a les que no es podia fer arribar l'aigua pel desnivell del terreny. Amb l'arribada dels nous avenços duts a terme de la mà de la revolució industrial el sistema d'extracció de l'aigua del subsòl va modernitzar-se amb la incorporació del motor elèctric que va substituir l'animal. Després de la Guerra Civil, es van substituir progressivament per motors de gasolina o elèctrics que han provocat l'abandó de la sinya, tot i que els pous segueixen en ús.

